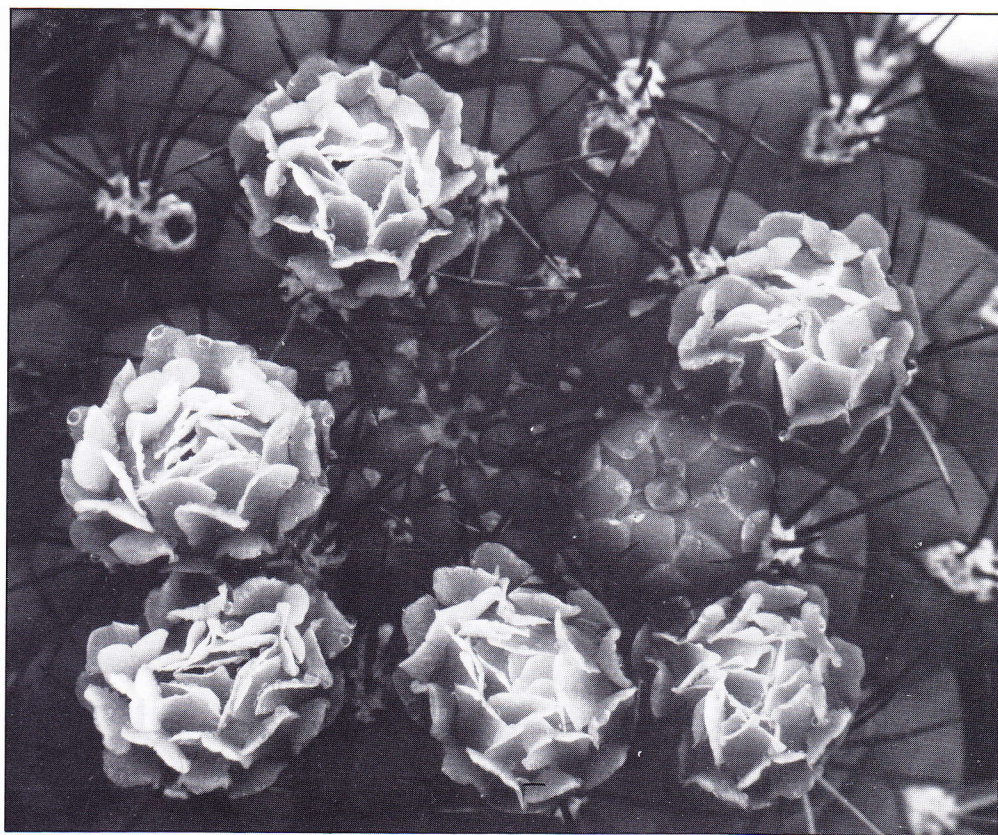

KAKTUS

1991

ÅRG. 26

NR. 1 - JANUAR

KAKTUS udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Hanna E. Hansen, Limfjordsvej 1, DK-2720 Vanløse, tlf.: 38 34 61 31
Tryk: Hagsholm Bogtryk & Offset, Hammershøj, 8830 Tjele

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent 150 kr. Alle henvendelser vedrørende medlemsskab og adresseændringer bedes rettet til kassereren, Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, DK-2610 Rødovre. Giro-nr. 6 57 87 13 - About membership apply to mr. Otto Forum Sørensen.

Terminer for indlevering af annoncer og artikler:

Termine für Anzeigen und Artikel:

Terms for ads and articles:

15. februar, 15. maj, 15. august, 5. november

Annoncepris: 1/4 side 200 Dkr. - Preise für Anzeigen: 1/4 Seite 200 Dkr. - Price for ads.: 1/4 page 200 Dkr.

Selskabets styrelse:

Formand: Peter Brandt Pedersen, Tårnbygårdsvej 20, DK-2770 Kastrup, tlf. 31 51 66 06.

Næstformand: Kjell-Erik Nilsson, Axel Danielssons Väg 306, S-215 82 Malmö, tlf. 040-13 99 44.

Ekstern sekretær: Bjarne Kjempff, Stordalvej 4, Løvel, DK-8830 Tjele, tlf. 86 69 93 41.

Intern sekretær: Jytte Thybo, Oustrup Fiskeri, Ørre, DK-7400 Herning, tlf. 97 13 61 69.

Kasserer: Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, DK-2610 Rødovre, tlf. 42 94 61 74.

Bestyrer af diateket: Esther Genker, Tranumparken 1-6-2, 2660 Brøndby Strand, tlf. 43 54 22 41.

Bibliotekar: Jørgen Mortensen, Bredevej 42, DK-6000 Kolding, tlf. 75 53 41 27

Redaktionsmedlemmer:

Helmut Broogh, Am Beisenkamp 78, Wattenscheid, D-4630 Bochum 6.

Mats Nilsson, Torsvedsvägen 12, S-632 39 Eskilstuna.

Ulf Eliasson, Nämndemansvägen 1, S-430 91 Hönö.

Georg A. Sydow, Etonvej 16, DK-2300 København S.

»Meddelelser«:

- Sendes til den eksterne sekretær, Bjarne Kjempff.

Bibliotekar:

Jørgen Mortensen, Bredevej 42, DK-6000 Kolding, tlf. 75 53 41 27.

Laseric Arne, Sjøgården 1628, S-52 0 43 Åsarp, Postgiro: 473 87 16-2

Æresmedlemmer:

Otto Forum Sørensen og Helmut Broogh.

Forsiden viser: *Gymnocalycium saglione*. Foto: Peter Rundblad.

En handfull Argentinska **Rebutia-arter III**

- ett urval intressanta och blomvilliga dvärgkaktéer.

Fortsat fra nr. 4

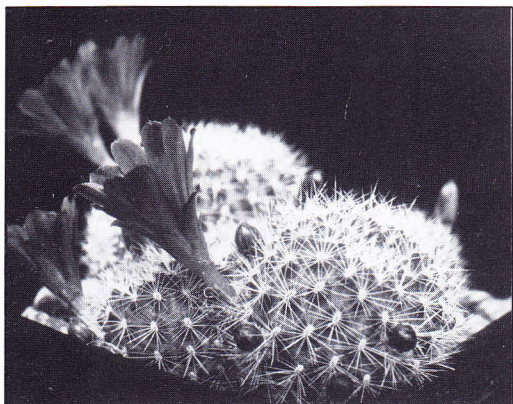
Sjön vid Volcán. På sluttningarna växer flera *Rebutia* och *Lobivia*-arter.

REBUTIA PSEUDODEMINUTA Backbg.

R. pseudodeminuta har många ansikten. Den lilla gruppbildande arten kan ha såväl ljusa som mörka taggar, men mest känd är den med vitgrå randtaggar och gula mitttaggar med brun spets. I naturen blir den ensam till gruppbildande och i kultur kan de bilda stora, fina grupper på ett par decimeter i diameter. En känd lokal för *R. pseudodeminuta* är Volcán (se *L. uanthema*) där den växer tillsammans med andra *Rebutia*-arter på de fuktigt gräsbevuxna slänterna. Jag fann inte fler än ca 10 plantor och de flesta såg inget vidare vackra ut; bleka, gräsgröna och uppsvällda! Hemma i växthuset tog de tre plantorna fart igen och de har nu blivit mycket vackra med sin täta taggklädsel. Många plantor växer i naturen under skuggande gräs och buskar, varför de blir glestagga och upp-

svällda. Efter ett par år i växthus får de ett helt annat (naturligt?) utseende. Varje vår kommer knopparna villigt fram mellan skotten och slår snart ut med orangeröda blommor, ibland så många att de formligen täcker plantorna!

R. pseudodeminuta återfinns på flera platser i provinserna Salta och Jujuy, även om den inte är lika vanlig som *R. senilis*. Förutom Volcán, påträffas den också längs Quebrada del Toro och vid Cuesta de Lajar. Vid den sistnämnda lokalen växer mörkt bruntaggiga plantor som eventuellt kommer att klassas som en ny variant. Backebergers varianter *v. albiseta*, *v. schumanniana*, *v. schneideriana* och *v. grandiflora* är till 99 % att placeras som synonym till *R. pseudodeminuta*.

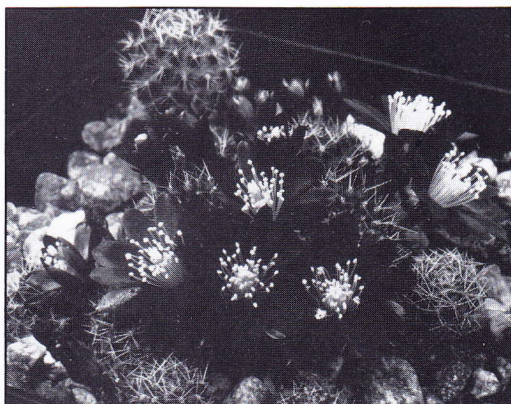
Rebutia pseudodominuta MN 45a Volcán, Prov. Jujuy. Variabel art med många skepmader. Här med knoppar och blommor.

REBUTIA PSEUDOMINUSCULA (Speg.) Br. & Rose

Äkta plantor med detta namn ses sällan i samlingar, och orsaken kan vara att de blandas ihop med närbesläktade Rebutier som *R. diminuta* och *pseudodiminuta*. Carlos Spegazzini beskrev arten redan 1905 och som typlokal angavs »berg i provinsen Salta, 3500 m.« Ganska svårt att återfinna den ursprungliga population med andra ord . . .

R. pseudominuscula var den första Rebutia-arten jag fann. Vid El Maray, längs de gröna, frodiga dalarna i Escoipe, upptäckte jag ett rikligt bestånd av denna minityr-planta. De växer i kraftig, fuktig och näringsrik jord, ofta dolda under högt gräs eller också i trånga klippskrevor. Det var mycket svårt att hitta plantorna. Kroppen mäter inte mer än ca. 20 mm Ø och de rödbruna taggarna på den mörkgröna, svagt rödaktiga kroppen gör att den lätt smälter in i omgivningen. Hade det varit tidigare på säsongen, i september-oktober, hade de varit ett lättare byte p.g.a. blodröda blommorna, men nu, mitt i januari, var det endast en eller två som ännu stod i blom och avslöjade sin existens. De små, ca. 3 cm långa och 2 cm breda, mörkt röda blommorna är karaktäristiska för arten, och kommer i massor.

I naturen har dessa små minityr-plantor korta, rödbruna taggar som ligger mer eller mindre anliggande mot kroppen. I kultur, har det senare visat sig, ändrar de lätt utseende och får blekare, gulbruna taggar som spretar utåt. Naturligtvis är detta en följd av solbrist. Vårat bistra, nordliga klimat kan aldrig mäta sig med andernas intensiva solsken, vilket resulterar i att kaktusarna anpassar sig efter sin nya miljö. Många av mina hemförda plantor visar idag inga likheter med sina »kamrater« på andra sidan jordklotet! Det är dock inte alla arter som drabbas lika hårt. Många

R. pseudominuscula MN 21. Blomsterprakt tidigt på våren.

Lobivia-arter, eller *Echinopsis*, ser idag likadana ut som de gjorde när de en gång växte i det karga anderna.

R. pseudominuscula är en rekommendabel art att odla i sin samling. Blomsterprakten på våren är efterlängtd, och kring plantan bildas lätt bon av blodröda blommor. Redan tumnagel-stora plantor, ett par säsonger efter frösädd, uppvisar de typiska, nästan svarta blomknopparna.

REBUTIA SENILIS Backbg.

Detta är säkert en av de allra vanligast förekommande Rebutierna i våra samlingar. Det är förstäligt eftersom den själv bildar frukter med över hundra frön i varje, efter lång och intensiv blomning. Fröna

R. pseudominuscula MN 21. Escoipe, Prov. Salta. Dvärg-plantor. sömda i nägt gräs.

Rebutia senilis MN 22. Hängande i fuktig mossa vid Escoipe.

gror lätt och växer snart upp till en ny planta som på nytt får knoppar, blommor och frukter. . .

Backeberg samlade in arten i början av seklet, och dokumenterade den i litteraturen 1932. Enligt Winkler, Wien, är El Maray, vid Escoipe, provins Salta typlokalen för arten, och det var också här som jag fann den tillsammans med *R. pseudominuscula*. Den växer på grässluttningar på ca. 2500 meters höjd, ibland djupt inbörad i mossa men även i sprickor i stenar och klippor.

Taggarna är skiftande i färg, antal och längd. Vissa är gulbruna i färgen, men de allra flesta är glasvita, 5-15 mm långa og spretande. Blommorna på denna lokal är något utöver det vanliga. Färgen är lysande karminröda och mycket iögonfallande! *R. senilis* är relativt utbredd i provinsen Salta, och dess utseende varierar från population till population. Långa taggar, korta, vita eller bruna. Blomfärgen kan vara allt ifrån gula (*v. kesselringiana*) till orange (*v. iseliniana*). eller lila-röda (*v. lilacino-rosea*). De flesta av dessa är nog att betrakta som former inom en och samma art.

Det här är ett måste för varje kaktusodlare. En samling utan *R. senilis* är ingen riktig kaktussamling! Att se de kala, röda knopparna leta sig fram tidigt på

våren är en njutning för varja sann fantast! Efter blomning bildas små, gulröda frukter även utan manuell pollinering, då arten är självfertil.

REBUTIA WESSNERIANA *Bewerunge*

Bewerunge beskrev arten i 1948, naturligtvis utan lokalangivelse, men det är troligt att typ-plantorna kommer från Volcán, provins Jujuy. Vägen som går förbi Volcán är den bästa, för att inte säga den enda som leder norrut mot Bolivia, och då populationen av *R. wessneriana* är riklig och även lätt åtkomlig är sannolikheten mycket stor att den första insamlingen gjordes just vis denna lilla by. Arten är mycket variabel, och som redan redogjorts med *L. einsteinii* & *v. aureiflora* m.fl., ställer detta til problem när »oseriösa» botaniker ivrigt producerar fram art efter art utan att ta hänsyn til plantans naturliga variabilitet. Eller för att citera Walter Rausch: »En mor och en far kan ha ett dussin barn utan att den ena är lik den andra.» Något att tänka på när det gäller att klassificera arter och varianter!

Arten kan påträffas på båda sidor av Rio Grande, där den kan synes hängande från sluttningar med en längd av hele 20 cm! På något torrare, men ändå kraftigt humusberikad jord blir plantorna brett klot-

Rebutia wessneriana MN 45. Volcán, Prov. Jujuy.

formade med en diameter på upp till ca. 8 cm Ø. Taggarna är tunna, borstfina och glasvita, och varierar kraftigt i längd. Den mest kännetecknande formen tycker jag är den med taggar upp till ca. 15-30 mm samt nästan kal, vårtig och insjunken hjässa. Jag fann mina plantor vid den lilla sjön väster om Volcán, Laguna de Volcán, 2400 m, där de växte i högt gräs bland mossor och lavar. Innan jag såg den insjunkna och nästan taggfria toppen tog jag den för en *R. senilis*, vilken påminner starkt om denna art med sina vita, täta taggar.

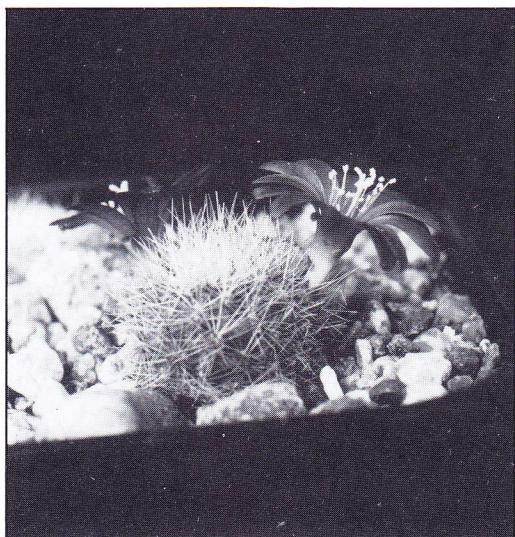
Blommorna är orange till mörkt röda, men vanligast är den röda formen med gult svalg. Blomman är ganska stor, ca. 3-4 cm bred och karaktäristiskt är också de mörkt blodröda, oftast spetsiga knopparna som villigt dyker fram på vårkanten när temperaturen stiger och solstrålarna blir mer intensiva.

REBUTIA XANTHOCARPA Backeberg

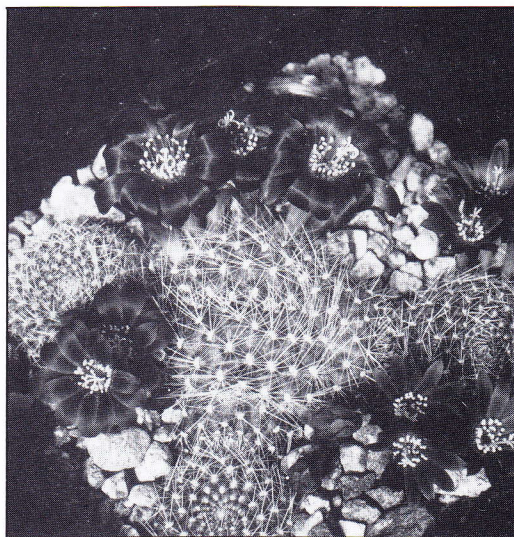
Denna lilla, korttaggiga planta är en av de vanligaste Rebutia-arterna i våra samlingar. Den har vunnit stor popularitet tack vare sin blomvillighet och märkliga förmåga att kunna överleva även hos den mest slarvige odlare! Vid en sval övervintring, 5-10 grader, fra oktober till vårkanten, bildas stora mängder

Rebutia xanthocarpa MN 115. Miniatur-art med täta, vita taggar.

Rebutia senilis MN 22. På våren kommer blomma efter blomma.

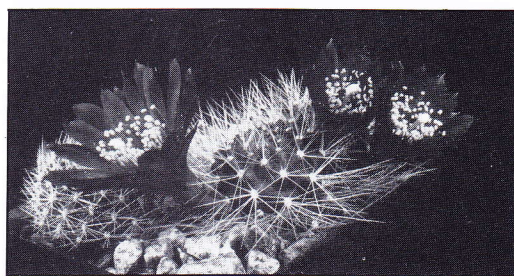
Rebutia xanthocarpa MN 115. Typiskt gult blomrör och fruktämne.

knoppar på nedra delen av plantan som senare slår ut med röda, laxrosa eller lila-färgade petaler.

R. xanthocarpa påträffas i början på Quebrada del Toro, där de gräs- och buskbevuxna sluttningarna under stora delar av året stor gröna tack vare fuktiga dimmor från de subtropiska skogarna. På klippavsatser, ofta bredvid grästuvar och låga buskar trängs de små Rebutierna i sprickor bland mossor eller lavar. De farligt branta bergväggarna, på vilka plantorna ofta växer, skulle vara näst intill omöjliga att klättra på, om det inte vore för *Abromeitiella breviflora*. Denna Bromelia växer i täta, tjocka klumpar, ibland flera meter i diameter, och ger bra fäste för kängorna när man kravlar sig uppåt (förlåt mig, alla Bromelia-odlare!). I dessa områden, på ca 1500-2000 meters höjd påträffas också *Cleistocactus jujuyensis*, *Echinopsis ancistrophora* och *E. silvestrii*; arter som alla föredrar något fuktigare klimat och gärna växer svagt skuggade av buskar och gräs.

R. xanthocarpa är mycket vanlig från Campo Quijano och upp till Chorrillos i provinsen Salta.

Arten har variabel blomfärg, och detta fick Curt Backeberg att beskriva flera olika varianter, där i stort sett endast blomfärgen skiljer plantorna åt. Typarten har röda till rödorange blommor med gulaktigt inre, medan t ex *v. violaciflora* har lila blommor och *v. salmonea* laxorange. Blommorna är små, endast 20-25 mm breda och ca. 30 mm långa. Den 5 mm breda frukten är citrongul (lat. *xanthocarpa* = gul frukt) och innehåller många små, svarta frön som lätt kan användas för att driva upp fler plantor.

Rebutia wessneriana MN 45. Långa, vita taggar och vackra blommor.

Litteratur:

- BACKEBERG, C. (1959): Die Cactaceae, Bd III.
 BACKEB. & KNUTH (1935): KAKTUS ABC, s 240-247.
 BRITTON & ROSE (1920): The Cactaceae.
 KIESLING, R.: Cactaceas publ. por el Dr. C. Spegazzini.
 KIESLING & FERRARI (1986): Field-trip Guide, IOS Congress.
 NILSSON, M. (1987): Descriptions and notes of the genus Lobivia.
 RASCHIG, W. (1971): Die botanischen Kakteennahmen.
 RAUSCH, W. (1973): Rebutia jujuyana spec. nov., K.u.a.S. No 7.
 RAUSCH, W. (1977): Rebutia fabrisii spec. nov., K.u.a.S. No 3.
 RAUSCH, W. (1985/86): Libivia '85.
 RAUSCH, W.: Comm. on the Rebutia review, Ashingt. vol 2, No 4.
 WESSNER, W. (1940): Der Goldgelbbühende Ast der Pygmaeolobivien, Kakteenkunde, s 26-31.
 DONALD & BREDEROO (1976): The Rebutia part 4, Ashingt. vol 12, No 9.
 Korrespondens: Winkler/Rausch, Wahl, Lampert & Schweich.
 WAHL, R. (1989): Lobivia '89.

Tekst og foto:
 Mats Nilsson
 Torsvedsvägen 12,
 S-632 39 Eskilstuna
 Sverige

ÅRET RUNDT I DRIVHUS OG VINDUESKARM

1. DEL

Vinteren er ved at være på sit højeste nu. Om den er streng eller mild, skal jeg ikke kunne sige, da jeg sidder her og skriver hint i nov. -90. Det gør nu heller ikke den store forskel, lige bortset fra varmeregningen og så et problem jeg stiftede bekendtskab med sidste vinter: MUG! Mug på visne blomster. Mug på gamle frugter og sågar mug på areolerne på især *Ferocactus* og *Hamatocactus*. Jeg vil tro at disse mugangreb skyldes at jeg på daværende tidspunkt endnu ikke havde fået støbt gulv i det nye drivhus. Den fugtige jord har frit kunnet fordampe al sin væde lige op i drivhuset. Kombineret med en meget mild og fugtig vinter, har det så resulteret i dette massive mugangreb. Det lykkedes mig at afhjælpe problemet ved at sprøjte med Chinosol, samt at hæve temp. til 12 - 15° resten af vinteren. Jeg har siden fået støbt gulv i drivhuset, og venter nu spændt på om det hjælper på problemet.

Anderledes nemt er det at overvintrere planterne i vindueskarmen. Selv om jeg har drivhuse, og har haft det i mange år, så bugner mine vinduer stadigvæk af kaktusser og andre sukkulenter. De er nemlig de eneste, der kan overleve i mine sydvendte solstege vinduer. Faktisk finder man de bedste stueplanter blandt sukkulenterne. Jeg kan ikke lade være med at tænke på min svigermor, som har en *Aloe aristata*, som hun overvintrer over en radiator (ca. 30°) og vander ca. 4-5 gange om ugen. Ikke desto mindre producerer planten den ene blomsterstængel efter den anden fra maj til september.

Tilbage til mine egne vinduer. Her opstår før nævnte mugproblemer ikke, da det er meget varmere her, og også langt mere tørt.

De planter jeg har inde, har da også en kortere hvileperiode end dem jeg har ude i drivhusene. I vindueskarmen stopper jeg først vandingen sidst i oktober, og starter igen allerede i marts. I drivhusene derimod stopper jeg vandingen først i september og starter først igen midt i april.

Nu er det jo ikke sådan, at det er alle planter, som kan tåle at overvintrere inde. Jeg sorterer dem efter hvilket klima, de kommer fra i naturen.

På friland dyrker jeg kun de absolut hårdføre arter. Følgende arter har jeg haft frit udplantet i stenbed i de sidste mange år:

Opuntia camanchica
Opuntia phaeacantha
Opuntia schumanniana
samt

Crassula transvaalensis

De står uden vinterdække, da det efter min erfaring skader mere end det gavner p.g.a. den høje luftfugtighed under sådan et dække. Planterne har meget bedre af frisk luft om vinteren.

I et uopvarmet drivhus dyrker jeg planter som:

Cochisea robbinsorum
Gymnocalycium chubutense
Echinocereus triglochidiatus v. arizonicus
Opuntia hystricina
Opuntia kleiniae
samt en entelt *Lithops*
af ukendt oprindelse.

I opvarmet drivhus holder jeg planter, som kan tåle det koldt (÷5 til +5°). Følgende slægter har hos mig været dyrket i mange år, og har jævnligt været udsat for frost i kortere eller længere perioder:

Agave
Aloe
Ariocarpus
Aztekium
Borzicactus
Bolivocereus
Cereus
Cleistocactus
Copiapoa
Echinocereus
Echinopsis
Echinofossulocactus
Echinomastus
Epithelantha
Escobaria
Gasteria
Gymnocactus
Gymnocalycium

Haageocereus
Haworthia
Lobivia
Lophophora
Mammillaria
Neochilenia
Neolloydia
Neoporteria
Normanbokea
Notocactus
Obregonia
Opuntia
Oreocereus
Parodia
Pelecyphora
Rebutia incl. *Aylostera*
Sulcorebutia
Tephrocactus
Thelocactus
Trichocereus
Turbinicarpus
Weingartia

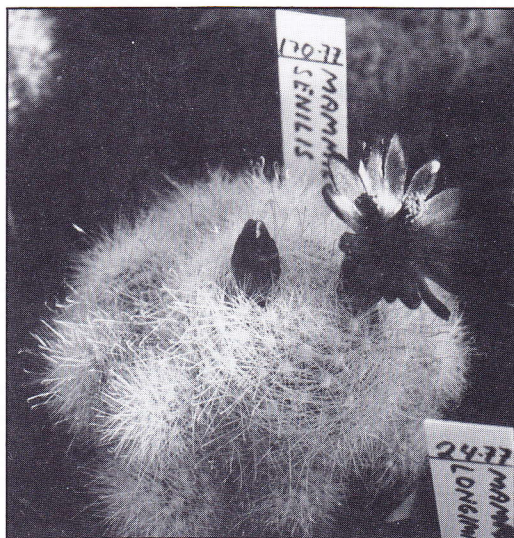
I vindueskarmen har jeg arter som *Crassula*, *Disco-*
cactus, *Euphorbia*, *Melocactus* samt div. *Sansevieria*.
 De står ved 18 - 20° og vandes i ny og næ.

I en have-stue med glastag har jeg, når jeg lukker af
 ind til resten af huset, mulighed for at holde temp.
 omkring 12-16° om vinteren.

Her dyrker jeg *Adenium*, *Aloe*, *Crassula*, *Euphorbia*,
Fockea, *Jatropha*, *Kalanchoe*, *Pachypodium* samt de
 mere tropiske kaktusser som *Buiningia*, *Cephaloce-*
reus, osv. Her bliver der også vandet i ny og næ. Ikke
 kaktusserne. De står tørt, men planter som *Adenium*
 og *Pachypodium* vil gerne have vand og gødning, lige
 til bladene begynder at falde. Det samme gælder alle
 de vinterblomstrende planter. De får vand og god-
 ning hele vinteren, lige til de afblomstrer i det tidlige
 forår. Først her får de en hvileperiode, indtil de igen
 viser tegn på vækst.

For at vise at vinteren ikke behøver at være kedelig,
 nævner jeg her en række planter, som hos mig er
 gode vinterblomstre. Stil dem lyst og ved ca. 12-16°
 og vand moderat med lidt gødning:

Aloe delaetii (dec. - jan.)
Aloe »Frans Laursen Hybrid« (hele året)
Aloe parvula (hele året)
Aloe variegata (jan. - feb.)
Crassula (nov. - marts afhængig af arten)
Kalanchoe blossfeldiana (feb. - maj)
Kalanchoe grandiflora (feb.)
Kalanchoe kewensis (hele året)
Kalanchoe tomentosa (nov. - dec.)
Kalanchoe tubiflora (feb.)
Pachypodium saundersii (nov. - dec.)
 Dvs. *Sansevieria* (okt. - jan. afhænger af arten)

De fleste kaktusser tåler let frost, *Mammillaria senilis* SKAL ligefrem have frost for at blomstre.

Foto: Hugo Jensen

Efter vinter kommer forår (som regel). Det er en
 travl tid med bl.a. frøformering. Læs mere om dette
 og mange andre spændende emner i 2. del af Året
 rundt i drivhus og vindueskarm.

Hugo Jensen
 (Konsulent)

Konglepalmer - hva er det?

Har du sett de forferdelig dyre plantene, som ser ut som en liten brun ananas, hvor rosetten i toppen består av noen få stive palmelignende blad? Denne plantegruppen omtales ofte som levende fossiler, og skaffer du deg en, har du en venn for livet! (Som du kan testamentere til dine arvinger, når den tid kommer). Her skal du få vite litt mer om disse rare, litt mystiske og meget interessante skapningene.

I 1979 fant jeg noen spennende frøposer fra Thompson & Morgan i en butikk. »Konglepalmer i blanding« stod det såvidt jeg husker på utsiden av posen, som var illustrert med en dinosaur som vegeterte på en palmelignende vekst.

Det riktige norske navnet på denne ærverdig plantefamilien er imidlertid »Konglepalme« og ikke »Kongepalme«. Kongle henspiller på utseende til - og oppbygning av plantens frøstand.

Forøvrig var ikke illustrasjonen så dum, da man har funnet fossile avtrykk etter utdødde slekter av konglepalmerne i 160 mill. år gamle bergarter.

Man antar at plantegruppen så dagens lys et sted i Gondwanaland, superkontinentet man antar eksisterte en gang i jordens middelalder, nærmere bestemt i trias for ca. 150-200 mill. år siden. Man antar at deres evolusjonære forgjengere var frøbregnene (*Pteridospermene*).

Konglepalmene kan ha dominert landskapet for ca. 50-60 mill. år siden. De utgjorde trolig deler av føden til planteetende dinosaurane.

Kull består sannsynligvis for en stor del av restene etter disse majestetiske plantene.

Konglepalmene befinner seg i en særstilling i planteriket. De benytter bevegelige spermier i forplantningen, slik blant annet bregner gjør, men produserer likevel frø som de avanserte blomstrende plantene. Dr. Knut Norstog, - en norsksettet amerikansk biolog - og en av verdens fremste kapasiteter på konglepalmer, trekker en analog evolusjon mellom plantenes utvikling og dyrenes: Konglepalmene kan ansees som planteverdenens reptiler på samme måte som dyreverdenens reptiler fyller gapet mellom amfibiene og deres avhengighet av vann til formering - og fuglene samt pattedyrenes innvendige befruktning. Konglepalmene hører til blant *Gymnospermene*, dvs. de nakenfrøede plantene, sammen med blant annet Furu, Gran eller Tempeltre (*Ginkgo biloba*). Konglepalmene skiller seg fra de andre *Gymnospermene* bl. annet i stammen og rotens interne struktur, samt den reproduktive delens struktur.

Deres norske navn »Konglepalme« er mao. noe forvirrende, da et slektskab til palmene, - som hører til blant de blomstrende plantene, - ikke eksisterer.

Cycas skal være avledet av det greske ordet *kykos*, som betyr palmelignende. Man kan jo si at navngiveren har vært i god tro.

Konglepalmene er klassifisert i ordenen *Cycadales*. Denne ordenen er delt inn som følger:

Familie	Slekt	Antall arter
Cycadaceae	Cycas	30
Zamiaceae	Bowenia	2
	Lepidozamia	2
	Macrozamia	16
	Microcycas	1
	Dioon	9
	Ceratozamia	8
	Encephalartos	48
	Zamia	51
Stangeriaceae	Stangeria	1
Totalt		168 arter

Der er minst beskrevet 2 nye arter side dette, så totalt antall kjente arter har nå trolig passert 170.

Geografisk spredning.

Konglepalmene er representert i floraen i alle verdensdeler bortsett fra Europa.

De finnes i omgivelser som varierer fra halv-ørken landskap til regnskog.

De fleste danner stamme, endel har underjordiske stammer, og en er epifytt.

Urbefolkningen der de vokser utnyttet ofte plantene til bl. annet produksjon av et slags mel til baking. De fleste artene inneholder imidlertid gift, og spesielle teknikker ble utviklet for å trekke ut denne giften.

Da melet ble utvunnet av stammen, innebar høstingen som effest avlaving av planten.

Plantene vokser sakte, og man kan lett tenke seg hvilken følge en slik høsting har hatt på enkelte bestander.

Forhåpentligvis er ødeleggelse av konglepalmer pga. mel behov ikke så aktuelt i dag.

Dessverre truer langt farligere behov konglepalmene nå, (se lenger ned)!

Hvordan og hvorfra kan man få planter?

Konglepalmer kan kjøpes i vanlige blomsterforretninger, som tar inn slike fra tid til annen.

Det er imidlertid flere ulemper og uheldige sider ved dette:

Cycas revoluta. »Orto Botanica«, ROMA 1986

- Plantene er dyre. De billigste jeg har sett i Norge har vært priset til ca. 100 kr. Da har stammen vært på størrelse med en plomme. Plantene er da trolig et sted mellom 4 - 6 år gamle.
 - Plantene prises etter størrelen på - og antallet blad, og ikke stammens størrelse. Bladenes størrelse påvirkes imidlertid av lysmengde når de vokser ut, og er dermed en faktor som kan manipuleres med.
 - 99% av konglepalmen som selges i Norge er av arten *Cycas revoluta*. For spesielt interesserte slik som undertegnede, er det umulig å bygge opp en samling basert på det som føres i butikkene.
 - Når det gjelder den siste procenten er det dessverre slik at til og med her i avsidesliggende Norge hender det av og til, at planter som er gravd opp ute i naturen stikk i strid med internasjonale regler finner veien til en kjøper.
- Ofte kan denne kjøperen være i god tro. Spør derfor alltid forhandleren om, hvor de får plantene fra, og om de kan garantere, at de ikke er gravd opp i naturen.
- Man mister gleden og spenningen forbundet med det å få frem planter fra frø, som er en svært interessant prosess.

Planter kan også kjøpes fra utlandet, men da må man være oppmerksom på, at en hel del internasjonale regler gjelder, i tillegg til de særnorske importregle-

ne. Disse internasjonale reglene har til hensikt og vanskeliggjøre, begrense eller helst stoppe handel med planter gravd opp i naturen:

CITES (The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) begranser kommersiell handel med endel arter til de som er dyrket frem i planteskoler etc, og krever spesielle tillatelser for alle andre konglepalmer.

Derfor: Sats på frøformering hvis du skal ha noe mer enn kun en *Cycas revoluta*! (Vær imidlertid klar over at både internasjonale og nasjonale regler også finnes når det gjelder handel med konglepalmefrø.

Flere av leverandørene av kaktus og sukkulentfrø fører også konglepalmefrø. På grunn av frøenes begrensede holdbarhet er disse frøene svært ofte i dårlig forfatning, når de er klare til salg, og derfor ikke særlig spiringsdyktige.

Det er bedre å få frø igjennom noen av de interesseorganisasjonene, som helt eller delvis fokuserer på konglepalmer. Som medlem i disse støtter man en god sak, samtidig med at man får medlemsblad med mye interessant stoff og nyttig informasjon. Tre societies som anbefales:

- *The Cycad Society*, David S. Mayo, 1161 Phyllis Ct. Mountain View, Ca 94040 USA.

- *The Cycad Society of Southern Africa*, Mr. Pieter

Stroebel, P.O.Box 189, 6000 Port Elizabeth, Republic of South Africa.

- *Palm & Cycad Societies of Australia, P.O.Box 1134, Milton, QLD 4064, Australia*

Konglepalmer fra frø

Konglepalmenes kongler er de største i planteriget. Bortimot 1 meter lange og med en vekt på 38 kg er blitt notert.

De mindste artene har imidlertid kongler, som kan være under 2 cm lange.

Frøene har en størrelse som varierer mellom en liten hasselnøtt og en stor plomme.

Noen ganger spirer frøet allerede ved ankomst. Hvis ikke, følger her en metode som undertegnede har hatt hell med.

Når du har fått tak i frø kan du ta en flyte test på dem. De frøene som flyter er sannsynligvis infertile, eller angrepet av mugg. Kast likevel ikke disse frøene, da enkelte arter har fertile frø som flyter. Forsøk heller å åpne det harde skallet for å se om frøet ser friskt ut. Skallet er meget hardt, brug derfor en fil og lag forsiktig et spor rundt hele frøet. Når du merker at du er igjennom skallet vrir/drar du forsiktig de to halvpartene av frøet fra hverandre.

Et stort norgesglass el. lignende fylles 1/4 opp med et sterilt grovkornet materiale, f. eks kattesand (finnes i de fleste kolonialforretninger). Kokt vann (sterilt) helles deretter oppi glasset ca. halvveis opp i gruslaget.

Frøene bør desinfiseres i et bad med et soppdrepende middel i ca 24 timer før de plasseres ned i glasset. Dette fordi spiringen kan ta svært lang tid og det bør derfor ikke være for mye soppsporer etc. i glasset.

Selv foretrekker jeg å plassere frøene på høykant, med den enden som ikke har hengt fast i konglen ned. Dette gjør det lettere for den spire-»tuben« som skal komme ut, og treffe det riktige, svake punktet i frøskallet. (Det hender nemlig at tuben bommer, og da er eneste »redning« og åpne frøet, nærmest som en slags fødselshjelp.)

Hvis du ikke er sikker på hvilken ende som skal ned, er det bedre å legge frøet horisontalt.

Deretter korkes glasset, og settes fortrinnsvis på et varmt sted, med ca 25 - 30 grader celsius.

Nå er det bare å vente.

Spiringen kan ta alt fra et par dager til over et halvt år og kanskje lenger!

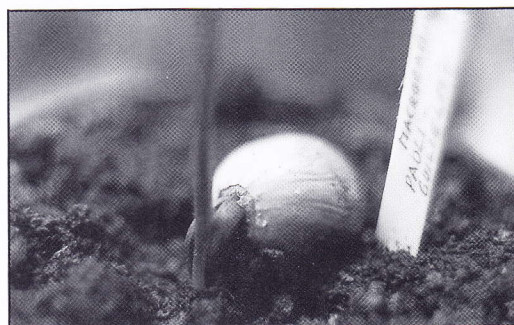
Forløbet er som følger:

En »tube« skyver seg ut av frøet. Hvis frøet ligger horisontalt bøyer den seg ned mot grusen.

(Nå kan du ta ut frøet og legge det horisontalt, halvveis begravet i en potte med jord med middels fuktighet. Ta en klar plastpose og tre over potten for å opprettholde max luftfuktighet. Plasser potten lyst, men ikke i et vindu med stekende sol.)

En gruppe Stangeria frø i ferd med å spire

Macrozamia med de omtalte spesielle røtterne

Macrozamia, hvor man kan se, hvorledes det første bladet har kommet frem

Cycas reuduta, Puerto Mogan, Las Palmas.

Zamia pumila i ferd med å få et nytt blad.

Når »tuben« møter jordoverflaten, stopper den, og embryoet som sitter i enden begynner å sende ut en kraftig rot.

Så går det normalt noen uker uten at noe tilsynelatende skjer. (Pass på at det er middels fuktig i jorden hele tiden.) Når roten har nådd en gitt størrelse, begynner »tuben« å sprekke. Opp av denne sprekken, fra det punktet som ligger i jordskorpen kommer nå det første bladet til syne.

Nå kan du gradvis venne planten til et liv uten den klare plastposen over seg.

Siden er det stort sett å behandle den som en annen stueplante.

Stell:

Plantene er sæbu, dvs. man må ha en hunplante og en hanplante for å få produsert fertile frø. Nå er ikke dette noe stort problem, i og med at selv de raskest voksende artene under optimale vekstbetingelser bruker minst 10 år på å nå kjønnsmoden størrelse. Det finnes imidlertid unntak. Flere av *Zamia* artene bruker kun 2-3 år under optimale vekstvilkår for å oppnå kjønnsmoden størrelse.

Jord:

God drenering, ellers ingen spesielle krav. Jorden kan visstnok være litt sur (dvs. torvholdig).

Vann:

Gi like mye vann som du ville gi en normal stueplante. Ta hensyn til temperatur og drenering i potten.

Gjødsel:

Jeg antar at en gjødsel med noe mere nitrogen i enn det vi bruker til kaktus og sukkulenter skulle være brukbar. (Dvs. ikke fullt så mye nitrogen som i vanlig gjødsel til stueplanter.)

Temperatur:

Som vanlige stueplanter. Kan man variere døgntemperaturen er det sikkert bra. Tilsvarende med årstemperaturen.

Plantene behøver nødvendigvis ikke ha lavere vinter-temperatur. De vokser mindre om vinteren.

Lys:

Arter med blålige blade vil generelt ha mer lys enn de med grønne blad. Konglepalmer vokser under ulike betingelser og vil derfor normalt ha ulike krav også til lys.

Erfaringsmessig vil sterkt lys gi mindre, mer kompakte blad, mens svakere lys ger mer langstrakte blad.

En vinduskarm gir normalt tilstrekkelig lys. Mot syd kan det bli for sterkt for enkelte arter.

Når de nye blade kommer er de svært sårbare inntil de stivner i sin endelige fasong. Vær forsiktig så du ikke skader dem i denne fasen.

Røttene er spesielle. Konglepalmer har noe botanikerne kaller apogeotropiske røtter. Dvs. de har deler som vokser oppover til overflaten, der de danner korall-lignende strukturer. Disse strukturene inne-

holder en blågrønn alge som man antar lever i et symbiotisk forhold med konglepalmen samt en bakterie som hjelper planten med nitrogen omsetningen.

Disse røttene skal ikke fjernes!

Konglepalmer inneholder gift. Av den grunn vet jeg ikke om de er så lure å ha i hus med små barn. Plantene innbyr ikke akkurat til å ta en bit, men man vet jo aldri!

En utdøende plantegruppe?

Dages naturlige lokalisering av artene sett i et historisk perspektiv gir relativt sterke indikasjoner på at konglepalmene er en utdøende del av jordens flora. Menneskelig aktivitet i form av ødeleggelse av naturlige vokseplasser samt innsamling av ville planter aksellererer denne utviklingen.

Handel med konglepalmer har pågått lenge. I Kew Gardens (den botaniske hagen i London), står det en majestetisk konglepalme som kom til hagen i 1775. I året 1866-67 ble 238 konglepalmer rapportert å ha blitt eksportert fra Sør Afrika til markeder i Europa, Japan og USA. Til sammenligning tog USA alene inn mer end 126.000 konglepalmer i fireårsperioden 1977-1981. (Det siste tallet omfatter både ville og dyrkede planter).

En art er allerede utdødd: *Encephalartos woodii*. Det første og eneste eksemplar man har funnet er en hann-plante.

Konglepalmer er sannsynligvis den mest truede plantegruppe i verden.

IUCN (The International Union for Conservation of Nature and Natural Resources) mener at 92 av artene står i fare for å bli utryddet!

Etter sigende skal det være betalt opp til \$ 20.000 for spesielt ettertraktede eksempler. Dette sier endel om hvor usikker fremtid konglepalmene går i møte.

Som om ikke dette skulle være nok ødelegges og utryddes også den ene forekomsten etter den andre pga. rydding av områder til boligformål (f.eks. i Florida), eller til landbruksformål, (f.eks. brenning og rydning av regnskog i flere verdensdeler). Denne aktiviteten utrydder sannsynligvis flerfoldige arter som ennå ikke er oppdaget.

Konglepalmene har overlevd i millioner av år. Har de møtt sin banemann, eller skal vi prøve å bidra til at de fortsatt vil kunne glede og forundre fremtidige generasjoner?

Undertegnede har tatt et standpunkt - har du?

(Alle fotos: Geir K. Edland)

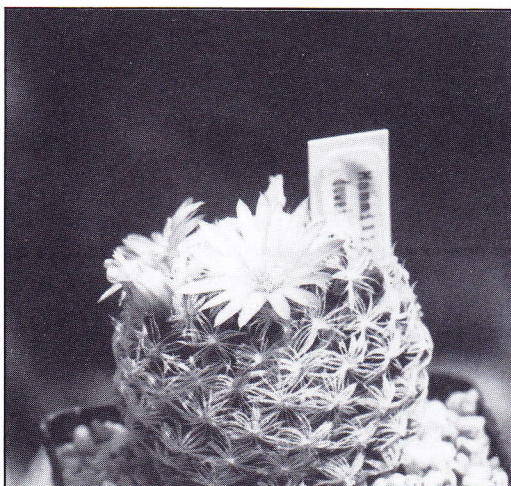
Geir K. Edland

Gjønnesskogen 22

N - 1340 Bekkestua

Norge

Fra min samling

Mammillaria duvei (18). En lille sart mammillaria. Her på bildet 3 cm i diameter, får små gule blomster. Torne som edderkoppespind.

Foto Henrik Helms Madsen

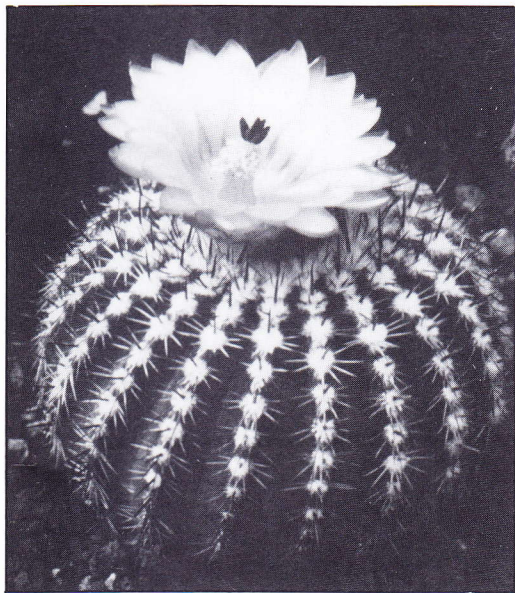

Acanthocalycium peitschbrianum (15). Den eneste *Acanthocalycium* i min samling. En bleg grøn kugle. Har sat syv store blomster i år. De er hvide og lidt røde i spidserne.

Foto Henrik Helms Madsen

Skandinavere inviteres til medlemskab i

INTERNOTO III

Notocactus mueller-melchersii fa. *gracilispinus*

Fortsettelse af Norbert Gerloff's indlæg om
Notocactus og deres dyrkning i Europa

MELCHERSIANAE

Rækken af *Melchersianae* er et tidligt forsøg på en inddeling, der godt nok står på vaklende ben, idet planterne næsten ikke kan skelnes fra rækken *Mammulosi* (*N. mammulosi* og beslægtede). Begge hører til underfamilien *Neonotocactus*. Først om eftermiddagen - hos mig præcis kl. 15 sommertid - åbner blomsterne sig. I sensommeren vokser frugterne ud som slanger. Denne dekorative plantegruppe er for de samlere, som har lidt plads.

Alle *Melchersianae* stammer fra det nordlige Departementos Uruguays Rivera, Tacuarembó og Correo Largo eller de tilgrænsende brasilianske områder. Her står de på det nøgne fjeld eller i skærver, hvor de udvikler en enorm tornedragt.

Notocactus mueller-melchersii Fric ex. Backeberg (1935) blev fundet allerede 30 år før af hr. Melchers. På findestedet i Dep. Rivera voksede mange former af denne art. Der findes helt mørke, næsten sorte former, men også lyse former.

Formen *gracilispinus* Krainz (1962) er en mindre

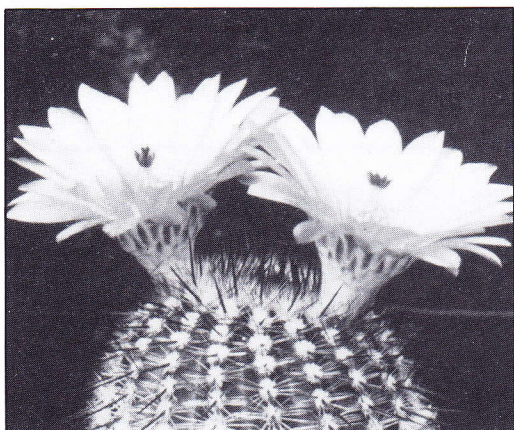

Notocactus mueller-melchersii

voldsom tornet, gullig plante. Blomsterne er altid ens: af næsten hvide knopper gror lysegule blomster, som bliver 4 - 6 cm brede. Blomsterne holder sig i flere dage, nogle gange endda mere end en uge. Nogle planter sætter flere kranser af blomster på et år.

Notocactus mueller-moelleri Fric ex Fleischer et Schuetz (1975) var også bragt til Fric af Melchers i 1903. Arechavaleta, den rigtige *N. mueller-moelleri*, blev så fejlagtig tekstet som *E. tabularis* og afbildet i 1905. Efter beskrivelse af det plantemateriale, som Hugo Schlosser havde samlet under feltnummer S 151 i Dep. Cerro Largo, regnes denne plante som *N. mueller-moelleri*. Det provisoriske navn »Erizo« (=pindsvin) giver et godt indtryk af plantens habitus. Allerede som 3-årig frøplante har den strittende midtertorne. Rækken af disse planter blomstrer ofte som treårige og helt sikkert som fireårige.

Lige til slutningen af krigen gjaldt tommelfingerreglen: »Alle Notokaktus har gule blomster med rødt støvfang.« Men efter beskrivelsen af *Notocactus rutilans* Daeniker et Krainz (1948) var det slut med denne regel. I dag hører den »rødmende *Notocactus*« til i enhver samling. Den stammer også fra Dep. Cerro Largo ved den brasilianske grænse. For 20 år siden blev

Notocactus mueller-melcherzii, R 371

den ofte sideskuddannende *N. rutilans* *va. storeanus* beskrevet i CSSR. På sin jagt efter *N. rutilans* fandt Hugo Schlosser en ny art, som han beskrev for 12 år siden, nemlig

Notocactus roseiflorus (1978)

Som frøplante med torne lidt mørkere end *N. rutilans* får den jasminfarvede blomster uden det gule svælg, som *N. rutilans* har. Denne endnu sjældne plante blev fundet i Cuchilla Yacare. Men dermed var det endnu ikke slut med de rødblomstrende planter i denne gruppe. I det brasilianske område omkring byen Urugaiana fandt A. Gutierrez en dejlig sølvlys plante med nøjagtig samme blomst som hos *N. roseiflorus*:

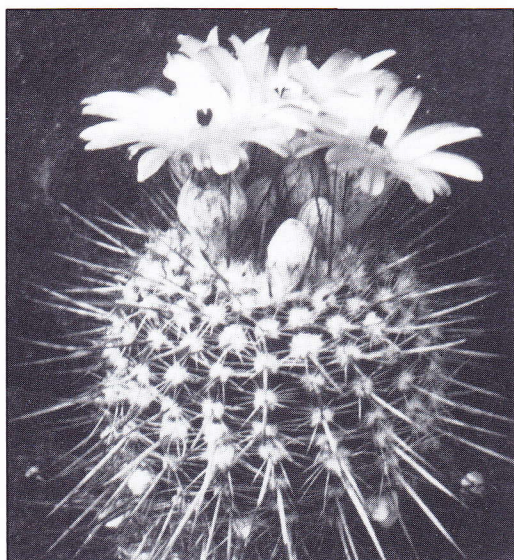
Notocactus gutierrezii Abraham (1988)

Medens de 2 første i gruppen af de rødblomstrende som frøplante har korte torne, udvikler *N. gutierrezii* sig meget tildigt til en lys tornekugle.

I 1968 indsamlede Dirk van Vliet forskellige planter i Dep. Hamento Tacuarembó, der som unge frøplanter næsten ikke kunne skelnes fra hinanden. Men som frøplanter lignede de *N. rutilans* meget, hvilket førte til den provisoriske betegnelse.

Derfor bar *N. veenianus* van Vliet (1975) første navnet *N. pseudorutilans* *var. minimus* *n.n.*! Dens torne dragt vedblev også efter blomstring at være ret kort. Jeg har set denne rødligbrune søjle 2 cm bred og kun 3 cm høj i blomst.

Notocactus eugeniae van Vliet (1976) hed engang provisorisk *N. pseudorutilans* *n.n.*! Men de rent gule blomster gør den genkendelig. Som frøplante har den ganske korte torne. Men når den er nået til at kunne blomstre, sker der en forbavsende forvandling. Nu får den op til 2 cm lange udstående midtertorne. Tornene er fra det meste gullige, de stikkende midtertorne noget mørkere.

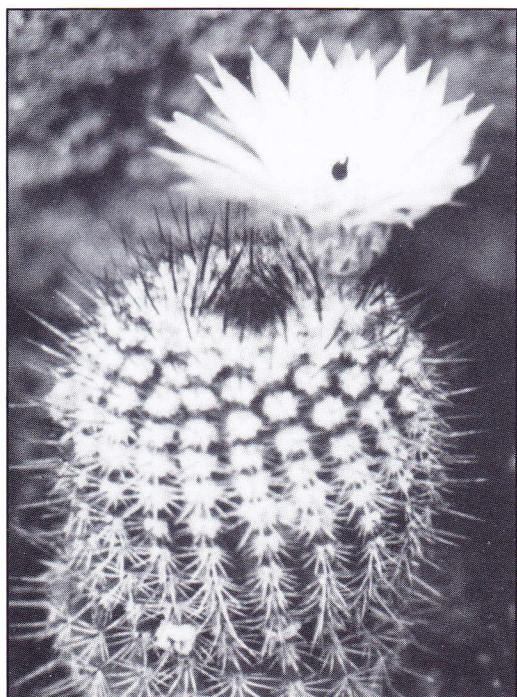
Notocactus mueller-moelleri, S 151 »Erizo«

Meget lig, men med næsten sorte midtertorne, er den ubeskrevne *Notocactus curtinensis* *n.n.*!

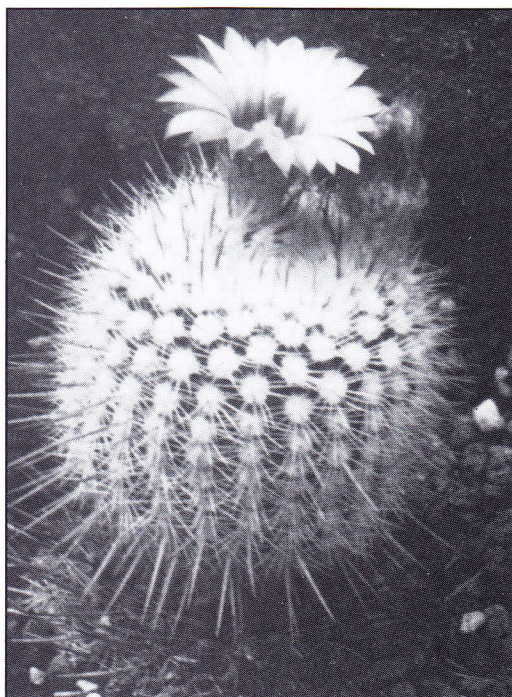
Notocactus winkleri van Vliet (1975) stammer også fra Dep. Tacuarembó. Den blev vist i tidsskriftet »Succulenta« som *N. mueller-melchersii* *var. elegans* *n.n.* Senere blev den beskrevet som art, idet den skulle være selvbestøvende. Det er aldrig lykkedes mig at få frø fra den selvbestøvende plante. Selv uden blomst er *N. winkleri* en juvel mellem Notokaktus.

Notocactus winkleri

Notocactus roseiflorus, S 150

Notocactus gutierrezii

Notocactus rutilans fa. *storeamus*

Notocactus eugeniae

Notocactus veenianus

Der findes endnu nogle ubeskrevne fund i rækken af *Melchersianae*, som ikke er mindre attraktive.

Den som vil kaste sig over denne plantegruppe, bør tage følgende kulturhenvisninger til sit hjerte: På findestederne måltet pH værdien oftest omkring 5,5. Substratet skal være meget porøst, surt og magert. Dybe potter hjælper ældre planter til at stå fast. Om vinteren er en minimumstemperatur på 5 - 8 ° nok. Hviletid: 5 måneder. Om sommeren tåler de fuld sol og høje varmegrader. De er velegnede for erhvervsaktive Liebhaber, da blomsterne først åbner sig om eftermiddagen. Frugterne høster jeg om efteråret, når de er blevet tørre og sprøde. Såning kan dermed ske om foråret.

Da denne gruppe planter iflg. mine erfaringer er selvbestøvende anbefaler jeg, at man har mindst 2 planter. De bliver gerne 10 cm lange men sjældent mere end 5 cm tykke. Men nogle bruger plads til de 2 cm lange torne. Med tiden lægger de sig på siden. Sådanne planter kan anvendes til podning, eller man værner sig til denne stilling.

(fortsættes)

Norbert Gerloff

KAKTUSSE I FORUM.

25 - 28 okt. havde Sjællandskredsen den ære at arrangere en kaktusudstilling i Forum, i forbindelse med K.A.F.'s 75 års jubilæum.

Udstillingsstanden, som målte 2 x 6 m, blev beplantet med kaktusser og sukkulenter i et pænt ørkenlandskab bestående af Leca-grus og granitblokke og kanter med røde mursten. Flettet ind i udstillingen var også en lille disk, hvorfra vi solgte planter og overskydende nr. af KAKTUS.

Kaktusstanden blev mildest talt et tilløbsstykke, de 4 dage var et rent orgie i plantesalg, bladsalg og snakken med mennesker om kaktusser. Det lader til, at myterne omkring kaktusser er mange og sejlivede. De fleste mennesker synes, at kaktusser er utroligt smukke, at de stikker frygteligt, at de er svære at passe, og at de aldrig blomstrer.

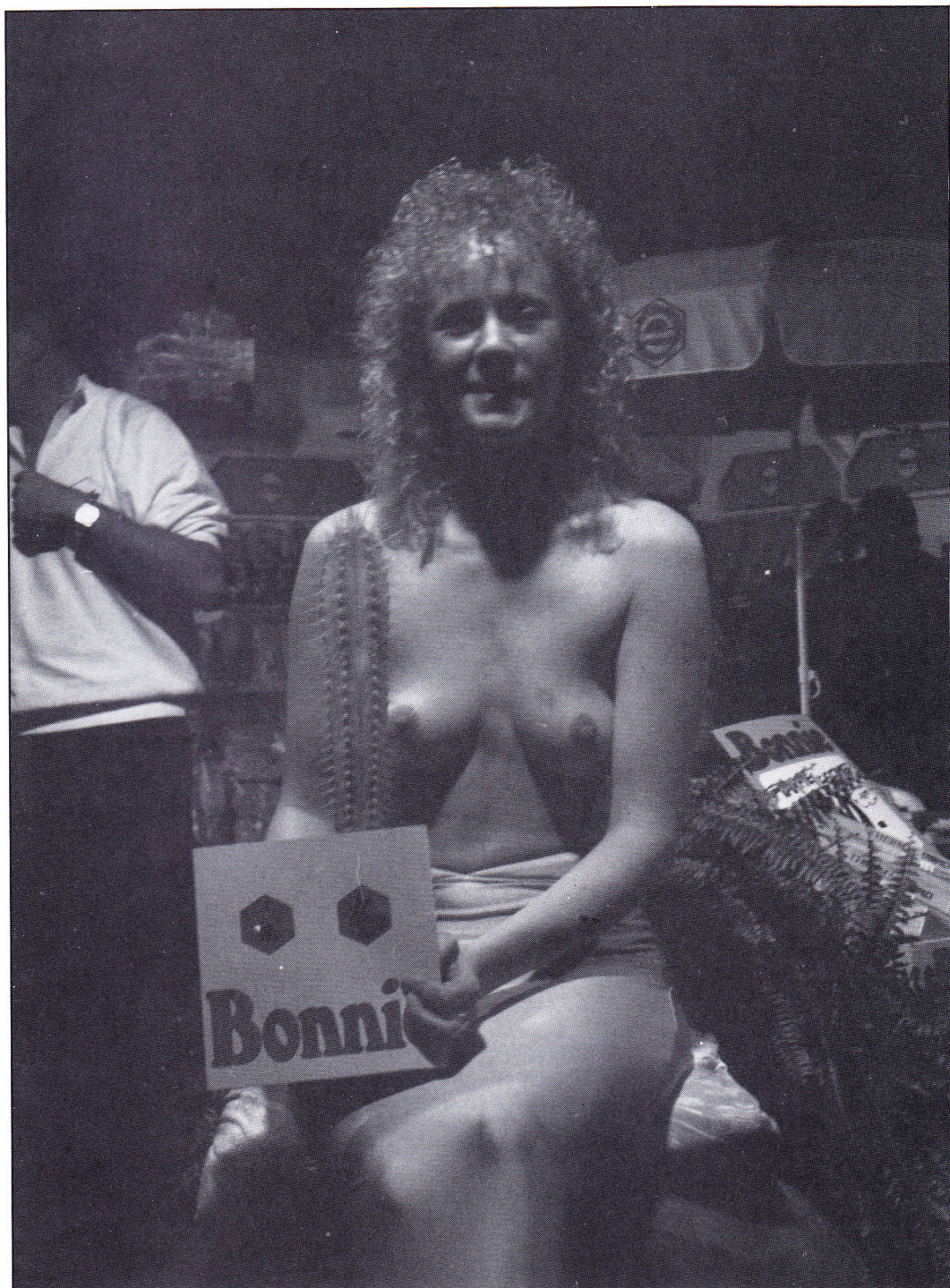
Det vakte selvfølgelig både forbavelse og begejstring, når vi hårdnakket aflivede alle den slags myter.

Det var især kaktussernes vinterhvile, som vakte forundring og en anelse mistro. At planterne virkelig kunne overleve, ja ligefrem fordre, en tørkeperiode på 4 - 5 måneder, syntes utroligt for de fleste.

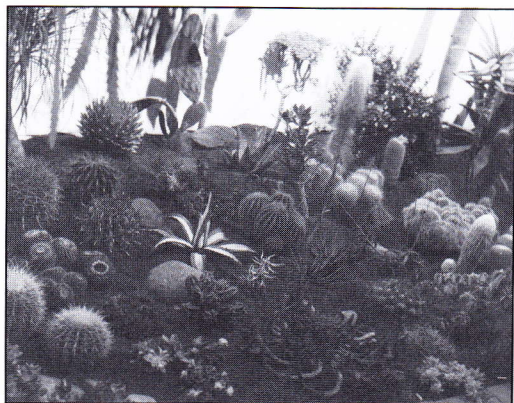
Når historien så ydermere fortalte, at planterne efter sådan en behandling nærmest ville bugne af blomster den følgende sommer, så måtte folk absolut prøve at købe nogle af de små kræ med hjem for at prøve selv. Der var også nogle enkelte kendere blandt publikum. Folk som kendte en del til kaktusser, men som aldrig havde tænkt på at melde sig ind i N.K.S. De fleste kendte ikke engang N.K.S. (måske var det en ide, at N.K.S. oprettede en særlig PR-afdeling). Vi modtog ihvert fald 10-12 seriøse henvendelse vedr. medlemskab. Skulle nogle af jer allerede være meldt ind, når nærværende blad er udkommet, så rigtig hjertelig velkommen.

Der blev knyttet et par kontakter til folk, som fortalte hårrejsende historier om meterhøje Espotoaer og lign., som de p.g.a. pladsmangel lod stå ude overladt til frostdøden. Sådanne personer fik straks et tlf. nr (mit), hvis de en anden gang skulle komme til at lide af akutte pladsmangelproblemer.

Blandt publikum var der også en ung pige, som stolt kom og viste os et billede af en *Cereus* art med en stor hvid blomst. Hun bedyrede, at hun »bare passede den almindeligt«. Jeg meldte, med lidt misundelse i

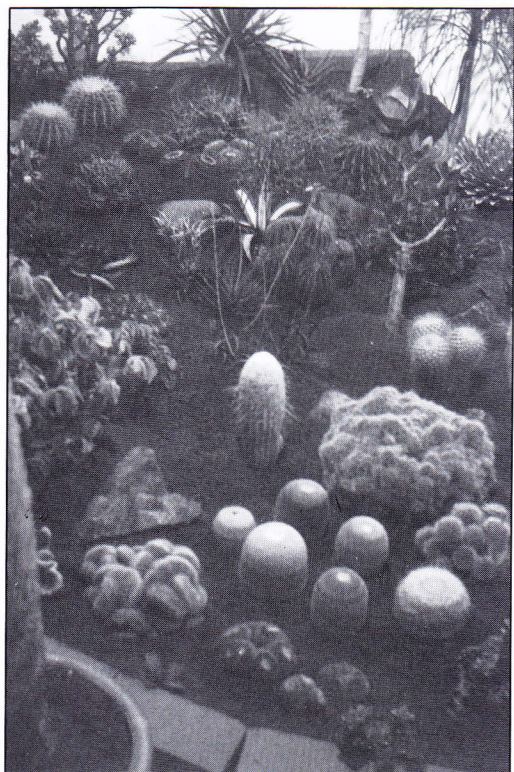
Pilocerens azureus var. *mermaidensis* forma *seminudum*

stemmen, tilbage til hende, at hun godt kunne tillade sig at være stolt, da jeg selv har et eksemplar på ca. 1,80 m, som endnu ikke har blomstret. Søndag aften kl. 20⁰⁰. Udstillingen er forbi. Vi er trætte. Ikke så underligt, da udstillingen er blevet besøgt af ca. 27.500 mennesker. Nu skal det hele pakkes sammen og køres hjem og stå indtil næste gang. For der bliver måske en næste gang. Se »meddelelser«

Alle fotos: Peter Rundblad

*Hugo Jensen
Konsulent.*

PLADSPROBLEMER.

Ak, ja, hvem kender ikke det problem, det er jo umuligt at lade de små planter i fred, når man kommer rundt til de forskellige møder og åbne huse, og det samme gentager sig hver eneste gang. Man prøver at beherske sig, men ak - forgæves! Alt for mange planter med hjem igen. Som omtalt i nr 3/90 kunne jeg prale af næsten 3 kvadratmeter mere plads, pladsen så uendelig ud, men da sommeren først var gået sin gang, da var der faktisk ikke mere plads, så der er vel kun een udvej tilbage: udvidelse endnu engang, så længe det kan lade sig gøre.

Hvad endnu værre er: min interesse er også blevet vakt for bladkaktus, og det gør jo ikke hele situationen bedre.

Efter at have talt med flere gennem sommeren, der

havde deltaget på kaktusturen 90, og her at have fået et så godt indtryk af det, ja så er der også bestilt plads på turen 91. Det bliver så spændende at se, hvor længe man kan holde hænderne i lommen, før det kribler i en for at erhverve sig nye planter.

Sommeren 90 var vi en tur i Tyskland, og mit største ønske på denne tur var, at der i vor plan kunne afses tid til et besøg i et kaktusgartneri. Jeg havde i flere år haft en reklame liggende fra et sted, der hedder BIS-NAGA i Sydtykland. Den blev fundet frem og støvet af, og det viste sig, at de skulle have ikke mindre end 3000 kvadratmeter kaktus, og ca. 1000 forskellige arter, det lød da spændende. Da vi langt om længe nåede frem, skal jeg da også lige love for, at det til fulde oversteget mine forventninger. Det er i hvert fald

et besøg værd, hvis man kommer på de kanter. Det ligger i en lille by, der hedder Steinfeld i nærheden af Karlsruhe, på Südliche Weinstrasse. Det første man var ved at falde over i indgangen var *Ferocactus* og Guldugler på ca. 50-60 cm i diameter - og så op til 100 DM. I selve gartneriet var alt delt pænt op i alfabetisk orden hele vejen igennem. Efter at have gået det hele igennem to gange (3 timer), fandt jeg en lille specialafdeling oppe ved kassen, det var her jeg skulle finde de fleste af mine planter. Her var virkelig guf, det blev da bl.a. til *Strombocactus*, flere *Pelecyp-hora*, *Epithelantha* og *Turbinicarpus*. Priserne på disse planter var da også lidt højere end på alle de andre, hvor der var enhedspris på 5 og 8 DM. Noget at det sidste jeg fandt var en *Wilcoxia albiflora* (podet), men en dejlig plante, godt grenet og med masser af knoppen, så det blev spændende at se, om de ville holde til den hårde hjemtur. Det gjorde de, minsanden om ikke den kom med 10 af de skønneste blomster.

Som omtalt i nr. 3/90 har jeg stadig mine *Wilcoxia poselgeri* og *schmollii*, og de har taget pænt på i vægt. *W. poselgeri* var ikke større end en tændstik, da jeg fik dem, og de nåede at blive 10 - 12' cm i sommerens løb, så pasningen må jo have været nogenlunde.

W. poselgeri var bestilt hos Svante, og er jo en nem plante at genkende, men jeg har også bestilt en masse *Gymnocalycium*, og *Echinocereus* samme sted, men

desværre viser det sig, at nogle af planterne overhovedet ikke stemmer overens med deres navneskilte, det er lidt irriterende. Derimod har jeg haft virkelig gode resultater ved at bestille planter hjem fra Whitestone, de koster det samme som hos Svante, ca. 10 kr. pr. stk., og er ca. dobbelt så store. F.eks. *W. schmollii* var ved ankomst ca. 15 cm lange, og den ene havde allerede grenet sig med fem arme.

I øvrigt står alt godt til i Vestsjællandskredsen. Vi nåede da op på 36 medlemmer i år, hvilket jo må siges at være ganske flot. Det viste sig, at en del i kredsen også er medlemmer af Sjællandskredsen, hvilket jeg synes, er et godt initiativ, da vi jo må hjælpe og støtte hinanden. Enhver, der skulle have lyst til at besøge Vestsjællandskredsen og evt. støtte den med medlemsskab er meget velkommen. Selv har jeg et par gange været til medlemsmøde på Rolighedsvej i København, hvilket jeg kan anbefale alle, der ikke har været der endnu. Det er et meget hyggeligt sted at komme, og samtidigt er der jo en masse spændende planter at se i de store drivhuse.

Må alle få et pragtfuldt forår og sommer. Er der nogen, der har spørgsmål til ovenstående, er de meget velkomne til at rette henvendelse til mig.

Per Andsager
Øster Aas 27
4200 Slagelse,
tlf. 58 50 06 16

FRA ET NYT MEDLEM

i Albertslund har redaktionen modtaget nedenstående indlæg.

Som relativt nyt medlem har jeg et problem, som jeg med sikkerhed deler med mange andre medlemmer: Hvordan kan jeg få bestemt navnene på de af mine kaktus og sukkulenter, jeg ikke præcis kan identificere?

Jeg kan naturligvis benytte mig af den litteratur, jeg kan købe, låne på bibliotekerne og i foreningens bibliotek. Derved kan jeg naturligvis komme et stykke vej, men det kræver et stort arbejde. Hvorfor ikke lade de mere erfarne medlemmers viden, erfaring og ekspertise komme for dagens lys? Mit forslag er følgende: På et kommende møde i kredsene kunne man indbyde medlemmerne til at medbringe deres »ubekendte« planter, hvor de så i fællesskab kan blive identificerede, og således kan flere og flere af mine (vore) planter få et korrekt navneskilt. Jeg

håber, forslaget kan realiseres i løbet af vinteren (jeg er naturligvis mest interesseret i, at Sjællandskredsen (Københavnsområdet) tager ideen op, men andre kredse kunne måske bruge den).

Et andet forslag: Hvad med i fællesskab at få udarbejdet en fortegnelse over kaktus- og sukkulentgartnerier, resp. gartnerier, der i nogen grad gør i disse planter? Jeg ville i første omgang være interesseret i danske, svenske, tyske, hollandske og belgiske gartnerier, evt. også botaniske haver. Opfordringerne er hermed givet videre til redaktøren, som kan indkalde bidrag fra medlemmerne til en sådan fortegnelse.

Oplysningerne skulle naturligvis gerne indeholde indehaverens navn og adresse, telefonnummer, samt åbningstider, og evt. speciale.

Lars Bjørnsbauge
Galgebakken Øster 2-2a
2620 Albertslund.
(Svar næste side)

EXOTICA

- DETAILHANDEL & EN-GROS-HANDEL -

EUROPAS STØRSTE UDVALG I BLANDEDE SUKKULENTER

Adenia, Adenium, Aloe, Anacampseros, Brachystelma,
Bursera, Crassula, Cyphostemma, Dioscorea, Dorstenia,
Euphorbia, Fockea, Haworthia, Ipomoea, Jatropha,
Othonna, Pachypodium, Pelargonium, Pterodiscus,
Sarcocaulon, Trichocaulon, løg og meget andet.

SPØRG EFTER GRATIS LISTE.

**Ernst Specks, Am Kloster 8, D-5140 Erkelenz-Golkrath
Vest-Tyskland, Tel.: 0 24 31 / 7 39 56, FAX: 0 24 31 / 44 95**

Åbningstider: april - sept. lørdage kl. 9 - 14; Andre tider kun efter tel. aftale!

Svar: Ja, Lars, du skriver jo, at du er forholdsvis ny i Sjællandskredsen, og det er nok grunden til, at du endnu ikke har oplevet, at dit ønske faktisk har været opfyldt: i Sjællandskredsen har der indtil flere gange i årenes løb været arrangeret aftener, hvor medlemmerne kunne tage planter med med henblik på at få råd og vejledning om dem, herunder også navne. Det er kun et spørgsmål om at anmode kredsformanden om at tage emnet op igen. Men i øvrigt kan jeg da henvise til konsulenterne, over hvilke der med jævne mellemrum gives en liste i »Meddelelser«. De - konsulenterne altså - sidder faktisk og *brænder* efter at blive kontaktede af de nye medlemmer. Det er jo derfor, de har meldt sig som konsulenter.

Angående dit andet spørgsmål, så har emnet været taget op af både Peter Brandt (KAKTUS nr. 1, 1978), og af Aksel Ansø (nr. 1, 1979). Disse lister er naturligvis forældede nu, nogle af medlemmerne er faldet fra, og enkelte gartnerier eksisterer ikke længere. Men der er ikke noget i vejen for, at der kan bringes en ny liste, hvis NOGEN (måske du selv?) vil samle materialet sammen. Det er ikke helt sjældent sket, at et medlem, der har besøgt en eller anden udenlandsk institution/gartneri har skrevet om turen i bladet, så de ældre numre vil også i mange tilfælde kunne give oplysninger.

red.

Fra min samling

Echinocereus sheeri

En ubetydelig søjle. Men søjler de overrasker jo altid. Her denne med en sjov blomst. Først orange i midten, resten lyserød og en grøn grijel. En flot lille sol.

*Henrik Helms Madsen
Vesterbrogade 15 st.
8000 Aarhus C*

postf. 1107, hegnacher straße
D-7053 kernen / rommelshausen
telefon (0 71 51) 4 18 91
telefax (0 71 51) 4 67 28

uhlig kakteen

Echinocereus	davisii SB 426	6.00 DM.
	subinermis v. ochoteranae	4 - 6.00 DM.
Escobaria	duncanii	10.00 DM.
	hesteri	5 - 6.00 DM.
	roseana	5 - 6.00 DM.
	vivipara v. arizonica	5 - 9.00 DM.
	zilziana	5 - 9.00 DM.

Specialist i andre sukkulenter:

VAN DONKELAAR

Laantje 1 - NL-4251 EL Werkendam,
Holland

Postbus 15 - NL-5250 DA Werkendam
Tlf: 01835-1430

Besøg meget velkomne, undtagen om søndagen.
Frøliste sendes frit. Euphorbia- og Hoyalister
mod betaling af 5 hfl på giro 1509830.
Alle henvendelser kan ske på dansk!

Tidligere årgange af »KAKTUS«

Nedennævnte årgange af KAKTUS kan kø-
bes ved henvendelse til

CHRISTIAN LORENTSEN

Ærtevej 12, DK-8700 Horsens.

Betaling: Check eller på Giro nr. 834 29 11.

Årgang 5-8: 5 kr. pr. nr. Årgang 9-18: 10 kr.
pr. nr. Følgende nr. er udsolgt: 5. årg. nr. 2,
9. årg., 13. årg., 14. årg. nr. 1.

HAR DE PRØVET AT DYRKE ORCHIDEER?

Er De interesseret?

Få et gratis prøvenr. af vort
medlemsblad »Orchideen«,
der kommer 10 gange årligt.

Kontingent kr. 125.

DANSK ORCHIDE KLUB

Tornskadevej 38
8210 Århus V.

KAKTUS-Kalender.

CARLA WOLTERS har igen i år
fået fremstillet en kunstkalendar
med sine egne smukke tegninger
og malerier med kaktus-motiver
(se Kuas 12/89 og 7/90).

Kalenderen fås til

foræringspris: **15,- DM**

Kun i begrænset oplag!

Skriv til:

Carla Wolters

Kroonstraat 10C
NL-6019 AS WESSEM

FRØLISTE 1990/91

Pedio- og sclerocactusfrø, samt frø fra andre
hårdføre/vinterhårde kaktusarter fra syd-,
nord- og midtvesten af USA og Canada.

Skriv efter listen til:

Fritz Hochstätter

Postfach 5 10 201

D-6800 Mannheim 51

Tlf. 0621/794675

INDKØBSCENTRALEN

Nordisk Kaktus Selskabs indkøbscentral
skaffer pletter, gødning og andre ting, vi
har brug for i vor hobby. Salg af N.K.S.-
emblemer og N.K.S.-kuverter foregår også
gennem indkøbscentralen. Henvendelse til:

IB HOLM

Kirkebækvej 52

DK-8800 Viborg

Tlf. (06) 61 1805 - Giro 660 0263

JYTTE THYBO
OUSTRUP FISKERI
BINDSTOWVEJ & ØRRE
7400 HERNING

MÅ IKKE BØJES!

KAKTUS SUKKULENTER & SEMPERVIVUM

I mange arter

Gartner Bent Jørgensen

Vejlegårdsvej 99 - 2625 Vallensbæk

Tlf. 42 64 50 95

Planter sendes ikke!

DER KAKTEENLADEN

Jörg Köpper

Lockfinke 7 - D-5600 Wuppertal 1

Vi har et stort udvalg i artikler til vores hobby og et stort udvalg af kaktusbøger - også antikvariske. Skriv efter vores gratis postordrekatalog og bogliste.

WHITESTONE GARDENS LTD.

Sutton - under Whitestonecliffe,
Thirsk, N. Yorks. Y07 2PZ, England

Specialist i postordrer af kaktus og andre sukkulenter, bøger, frø m.m. Send tre internationale svarkuponer (post) for vor fuldt illustrerede 36 siders prislister, som indeholder verdens mest omfattende bogliste.

Indholdsfortegnelse Kaktus nr. 1, 1991

En handfull argentinska Rebutia-arter -	
Mats Nilsson (Sidste afsnit)	3
Året rundt i drivhus og vindueskarm,	
I del - Hugo Jensen	8
Konglepalmer, hva er det? - Geir K. Edland	10
INTERNOTO III- Norbert Gerloff	15
Kaktusser i Forum - referent Hugo Jensen	18
Pladsproblemer - Per Andsgaard	20
Korrespondance	21